

تور خاطره ها

تورهای متفاوت اصفهان کردی
WWW.ISFTOUR.ir

بازدید از محله قدیمی و جذاب جویباره

اصفهان تور رزرواسیون تورهای متفاوت اصفهان کردی

به اصفهان رود...

کنیسه ملا یعقوب مربوط به دوره قاجار است و در اصفهان، محله جوباره، خیابان کمال، جنب مقبره کمال الدین اسماعیل واقع شده و این اثر در تاریخ ۲۰ اردیبهشت ۱۳۸۶ با شماره ثبت ۱۹۰۷۶ به عنوان یکی از آثار ملی ایران به ثبت رسیده است.

«کنیسه ملا یعقوب»

در کنار مقبره کمال الدین اسماعیل شاعر اصفهانی و در خیابان کمال محله جوبیباره و با قدمتی یک صد ساله واقع شده است.

قبر منسوب به کمال الدین اسماعیل شاعر شهیر قصیده سرای اصفهانی متوفی به ۶۳۵ هجری قمری در مجاورت این کنیسه قرار دارد در زیرزمین موجود در آن مقبره تعدادی از بزرگان جامعه یهودی اصفهان از جمله ملا یعقوب بانی آن به خاک سپرده شده‌اند؛ پس از عبور از درب ورودی وارد یک دالان می‌شویم در انتهای آن با یک تغییر جهت ۹۰ درجه به یک هشتی کوچک می‌رسیم توسط یکی از اضلاع هشتی وارد عبادتگاه و از دیگری وارد یک حیاط کوچک. ورود به عبادتگاه از گوشه جنوبی ضلع شرقی صورت می‌گیرد؛ در بخش دیگر این هشتی راه پله‌ای مربوط به بخش بانوان قرار دارد که به صورت نیم طبقه در جبهه جنوبی به بنا ملحق شده است. پنجره موجود در بالای جایگاه تورات از عناصر شاخص و چشمگیر این بنا است که برآورنده فرمان دینی مبنی بر داشتن پنجره رو به اورشلیم است. ساختار فضایی این کنیسه‌ها مانند بیشتر کنیسه‌های جوباره از یک گنبد خانه مرکزی تشکیل شده است.

کاربندی سقف گنبد خانه ۱۶ شاقولی است که بر ۴ ستون سنگی استوار گشته، مقطع ستون‌ها مدور ولی سر ستون‌ها به تدریج از مقطع مدور به مربع تبدیل شده و شکل گلدانی پیدا کرده است.

کمال الدین اسماعیل اصفهانی شاعر و عارف ایرانی به سال ۵۶۸ قمری چشم به جهان گشود و در ۶۳۵ دیده از جهان فروبست.

در کودکی فنون و رموز شاعری را از پدر خود عبدالرزاق اصفهانی آموخت و همانند پدر به سرودن قصیده در مدح شاهان پرداخت. او مداح بزرگان بود ولی در میان مدایح، به نکات حکمی نیز توجه داشت.

او چنان در ابداع و ایجاد و آفرینش معانی مهارت یافت که به خلاق المعانی شهره شد.

ویژگی شعر او توانمندی در اوزان و در نظر گرفتن معانی دقیق و ظریفی است که در میان ابیات پنهان شده و برای یافتن آن‌ها و کشف معنای دقیق شعر باید چند بار به مطالعه دقیق اشعار پرداخت.

گروهی از متعصبان به دلیل این که او اهل سنت و مدیحه سرای شاهان بوده است، وی را وقعی نمی نهند ولی کسی نمی تواند تاثیر او را بر شعر فارسی انکار کند تا جایی که منتقدان از او به عنوان آخرین قصیده سرای توانمند ایرانی نام می برند.

به هر حال او شاعر شناخته شده ای در ایران نیست ولی در آسیای صغیر و ادبیات ترکی بسیار مورد توجه است. شاعران و ادیبان عثمانی او را به عنوان نماد شعر فارسی می شناخته اند، در اشعار خود از او سرمشق گرفته اند و بارها نام او را در آثار خود آورده اند.

از شاعران ایرانی، حافظ شیرازی حق کمال را ادا کرده است. حافظ با اینکه کمتر از گذشتگان خود نام برده ولی بیتی از کمال اسماعیل را در اشعار جاودانه خود آورده و به نام کمال نیز اشاره کرده است:

گر باورت نمی شود از بنده این حدیث / از گفته کمال حدیثی بیاورم:

گر برکنم دل از تو و بردارم از تو مهر / آن مهر بر که افکنم آن دل کجا برم

مناره ساربان

قسمت سوم

منار ساربان اصفهان که در خیابان کمال اصفهان واقع شده یا به عبارتی در شمال محله جویباره که جزء بافت قدیمی یهودی نشین اصفهان واقع شده است از زیباترین و بلندترین مناره های تاریخی اصفهان در عهد سلجوقی یعنی قرن ۶ هجری می باشد و دارای تزئینات آجر و کاشی است. مناره ساربان شباهت کلی با مناره مسجد علی

دارد منار ساربان حدود ۴۴ متر بلندی دارد و قطر تحتانی منار ساربان اصفهان ۴.۲ متر است. ارتفاع این مناره در برخی منابع ۴۴ متر و برخی ۵۴ متر آمده است منار ساربان در سه طبقه و بدون پایه ساخته شده است.

مناره ها یکی از سازه های اصلی معماری ایرانی هستند که در دوره های مختلف تاریخی از آنها به عنوان برج آتش یا برج نشانه یا رهنما برای راهنمایی کاروان ها در مسیر جاده ها و نشان دادن مکان های اصلی بافت

شهری و یا به عنوان محل خبر رسانی یا اذان گویی استفاده می شده است. واژه ساربان نیز در زبان فارسی به معنای شتربان یا نگهبان شتر است و از آنجا که منار ساربان به عنوان یک سازه منفرد، بلند و شاخص از بیشتر نواحی و جوانب بیرون و درون شهر به خوبی قابل مشاهده بوده است به نظر می رسد که کاربری اصلی آن راهنمایی و جهت یابی کاروان ها برای دسترسی به مرکز شهر بوده است.

طراحی متنوع، بدنه بیرونی این مناره آن را به هفت بخش متفاوت تقسیم بندی می کند. بخش اول آن آجرچینی ساده است. بخش های دوم و سوم آن دارای تزیینات عالی آجرکاری است. بخش چهارم آن تاج اول (گلوگاه) مناره است که مقرنس های آجری همراه با کاشی های فیروزه ای بسیار زیبا دارد. بخش پنجم آن نیز تزیینات آجری است. بخش ششم آن تاج دوم منار است و بخش هفتم آن هم تارک منار یا تاج اصلی است. در قاعده دو تاج این مناره دو کتیبه بسیار زیبا از بهترین رنگ فیروزه ای کاشی دیده و خوانده می شود.

کتیبه های موجود در مناره ساربان سه عدد هستند که با خط کوفی نوشته شده اند. این کتیبه ها در زمانی که مورد بررسی یکی از محققین قرار گرفته سالم نبوده و عوامل جوی مانند سرما و گرما و تابش آفتاب اثر بسیار بر روی آن گذاشته بودند به هر حال مفاد کتیبه ها شامل عبارات مذهبی است.

منار اصفهان که از آن به عنوان برج پیزا ایران هم نام می برند دارای انحراف است این مناره در حدود هشت درجه به سمت جنوب شرقی از امتداد قائم منحرف شده است که ناشی از نشست نامتقارن در پایه های آن می باشد و می تواند به واسطه اختلالات موجود در شالوده آن یا به دلیل تغییرات متوالی در سطح تراز ایستایی در سفره آب زیرزمینی و یا استفاده از چاهک های آب منازل اطراف باشد. میزان انحراف منار ساربان به طور مرتب مورد پایش قرار گیرد تا از خطر احتمالی ریزش آن در آینده جلوگیری شود.

یکی از آثار چالب دوره سلجوقی در اصفهان، مناره چهل دختر است که با تزیینات آجری و کتیبه های کوفی آراسته شده است. این مناره را “ابوالفتح نُجُجی” در سال ۵۰۱ هجری قمری بنا کرده است. نهوج از توابع اردستان و سال ۵۰۱ مقارن با سومین سال پادشاهی سلطان محمد بن ملکشاه سلجوقی است که در آن زمان، اصفهان پایتخت سلسله سلجوقی بوده است.

این مناره که به اعتقاد برخی مورخین، پنجمین مناره قدیمی ایران است، در منطقه کلیمیان اصفهان واقع شده است. همچنین این مناره در محله جوبار اصفهان قرار دارد.

این مناره رفیع که از آجر ساخته شده میله ای مدور به ارتفاع ۲۴ متر است که با پایه جمعاً ۲۹ متر ارتفاع دارد. اولین کتیبه که به خط کوفی است شامل آیات ۲ و ۳ و ۴ از سوره طه است. کتیبه دیگر که به خط نسخ است، شامل عبارات مذهبی است که قسمت هائی از آن محو شده است. سومین قسمت که به خط کوفی است تاریخ ۵۱۰ هجری را بر خود دارد. اکثر پژوهشگران ارزش اصلی کتیبه های این مناره را در خط نسخ آن می دانند چرا که این ویژگی منار چهل دختران را منحصر بفرد کرده است.

این مسجد بعد از مسجد سید بزرگترین مسجد اصفهان است و در واقع می توان آنرا پنجمین مسجد بزرگ و با شکوه اصفهان دانست که در ابتدای محله نوی شیرازی ها و متصل به محله در بکوشک قرار گرفته است.

نکته: مطالبی که در سایت شهرداری اصفهان درباره ی مسجد

رحیم خان نوشته شده دارای اشتباهات بسیار بزرگی

است. برای نمونه محل قرار گیری مسجد در آن سایت

«محله نوی خواجو» نوشته شده است در حالی که

همه ی مردم اصفهان می دانند «محله نوی خواجو»

در نزدیکی پل خواجو است و ربطی به خیابان

طالقانی ندارد.

مسجد از آثار بعد از صفویه است . بانی آن مرحوم »

آقا سید حسن مدرس میر محمد صادقی «متوفی ۱۲۷۳

ق) است و پس از فوت وی ، « محمد رحیم خان بیگلر بیگی

امین الرعایا » و برادرانش « محمد کریم خان وکیل الرعایا » و

محمد حسین خان امین الرعایا « هر یک پس از دیگری اقدام به تکمیل ساختمان مسجد پرداختند . سال

پایان ساخت مسجد ۱۳۰۴ هـ ق است و در سالهای اخیر نیز توسط مردم تزئینات و کاشی کاری شده است .

مسجد دارای سه ایوان جنوبی ، شرقی و غربی است . و در سمت شمالی شبستان زمستانه قرار دارد .

همچنین سه سردر شرقی ، غربی و شمالی دارد .

شبستان اصلی در سمت قبله متشکل از سه قسمت است . دو قسمت چپ و راست هر کدام دارای چهار ستون بزرگ سنگی به قطر حدود ۸۰ سانتیمتر با پایه ستون و سرستون ها به قطر بیش از ۱۲۰ سانتیمتر هستند . قسمت مرکزی شبستان در زیر گنبد دل نما قرار دارد . کف گنبد خانه با کاشی های ۲۰*۲۰ فیروزه ای و کف دو قسمت چپ و راست با خشت خام فرش شده است . دور گنبد ۱۶ پنجره وجود دارد و در زیر گنبد چوبهای زیادی بصورت شبکه ای به گنبد متصل هستند که سنگینی وزن گنبد را تحمل میکنند و

همگی آنان به تیرک بزرگی اتکا دارند . احتمالا این چوبها را بعدها به گنبد متصل کرده اند . در ورودی ایوان قبله یک سنگاب به بلندی تا کمر انسان قرار دارد و در شمالی ترین قسمت حیاط هم یک سنگاب کوچکتر قرار دارد .

درون حیاط مسجد دو سکوی نماز شمالی و جنوبی در دو طرف حوض قرار دارد که هر کدام از این سکوها محرابی جداگانه دارد . در دو سوی شرقی و غربی مسجد نزدیک فضای گنبد خانه دو راهروی ورودی است که به کوچه های شرقی و غربی مسجد باز میشود . در سمت جنوبی سردر شرقی ، حوضخانه و سرویس بهداشتی مسجد قرار دارد که یک در از بیرون و یک در از داخل مسجد دارد . این حوضخانه دارای چهار ستون سنگی و حوضی چهارگوش در میان آنها میباشد .

بر بالای ایوان شرقی مسجد یک مأذنه چوبی مستطیل شکل با گنبد رک قرار دارد و در دورادور سه طرف این ایوان شبستان کوچکی است که احتمالا محل درس بوده . در دو طرف شرقی و غربی مسجد اتاقهایی قرار گرفته و در بالای دالان ورودی شرقی (پشت سردر) سه حجره برای طلاب علوم دینی قرار دارد . در سمت غربی مسجد هم در طبقه دوم دیوارها و نیم طاقهایی است که احتمال میرود برای زیبایی مسجد ساخته شده است .

شبستان شمالی ، فضایی چهل ستونی زیبا و یک متر پایینتر از حیاط مسجد است . این فاصله یک متری را ازاره های سنگی دورتادور گرفته اند . شبستان دارای هفت درگاه است که درگاه میانی در ورودی و بقیه پنجره هستند . شبستان در امتداد شرقی – غربی دارای چهار ردیف ستون سنگی و دو ردیف ستون آجری در طرفین است . در امتداد شمالی – جنوبی ۶ ردیف ستون قرار دارند . ستونهای سنگی هشت ضلعی با قطر حدود ۴۰ و ستونهای آجری مربع با قطر حدود ۶۰ سانتیمتر هستند .

دالان پس از یک چرخش به سمت غرب به یک هشتی بزرگ وارد میشود . سردر شمالی مسجد از این هشتی به داخل بازارچه باز میشود . در ضلع شرقی هشتی درگاهی کوچک است که به حیاط پشت شبستان زمستانی باز میشود . در داخل حیاط حوضی کوچک است و یک سنگ قبر بزرگ به ارتفاع نزدیک یک متر و در ضلع شرقی حیاط بنای مقبره آیت الله سید حسن مدرس قرار دارد .

بازارچه رحیم خان در ضلع شمالی مسجد است و در کوچه سمت شرقی مسجد بوستان کوچک محلی رحیم خان قرار دارد . سطح حیاط مسجد و مقبره حدود چهار پله از سطح بازار و کوچه های اطراف پایینتر قرار دارد .

* مسیر دسترسی :

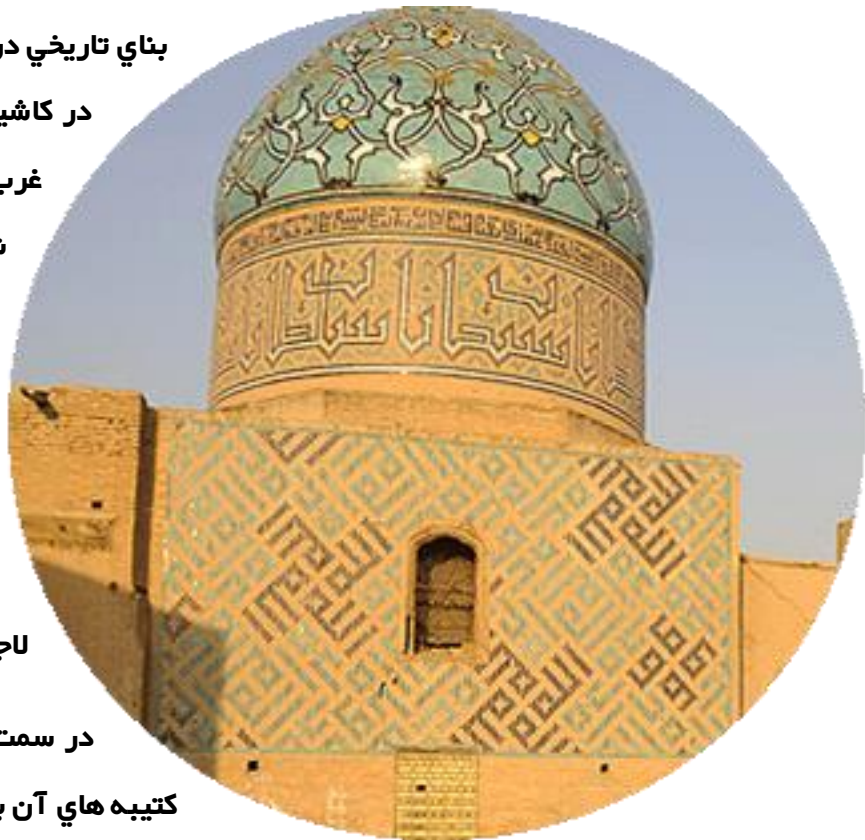
۱- خیابان طالقانی – کوچه نارون ۲- خیابان میرداماد – کوچه رحیم خان

۳- دروازه دولت – پشت ساختمان جهان نما – کنار مادی فدن – کوچه سرلت

در شرق خیابان چهارباغ پائین و در قبرستان قدیمی جمیلان (سنبلستان) و در نزدیکی محله قدیمی در دشت اصفهان بقعه دو امامزاده واقع شده که ساختمان آن در سال های ۸۵۷ هجری قمری برابر با ۱۴۵۳ میلادی در زمان حکومت جهانشاه قراقویونلو به پایان رسیده است. این دو امامزاده ابراهیم و زین العابدین (ع) از احفاد و نوادگان حسن مثنی و علی بن جعفر (ع) هستند که در این محل به خاک سپرده شده اند.

بنای تاریخی درب امام از دو گنبد بزرگ و کوچک و یک سر در کاشیکاری و سه صحن در سه جهت شمال و شرق و غرب تشکیل شده است. سر در اصلی در محوطه شمالی واقع شده و با کاشی های معرق موزون و بسیار زیبا ساخته شده است. بسیاری از محققین از جمله آندره گدار به تغییرات بعدی بنا در دوره های مختلف و به خصوص صفویه اشاره کرده اند کتیبه سردر به خط ثلث سفید با کاشی معرق بر زمینه آبی لاجوردی به زبان فارسی نوشته شده است.

در سمت شرق این سردر، سردر دیگری است که کتیبه های آن به تعمیرات بنا در دوره شاه سلطان حسین صفوی اشاره می کند. نویسنده این کتیبه ها محمدرضا امامی و خطاط دیگری به نام عبدالرحیم می باشند. گنبدیهای موجود در بنای تاریخی درب امام در یک زمان ساخته نشده اند.

گنبد بزرگ همزمان با ساختمان بقعه در قرن نهم ساخته شده است. کتیبه های آن شامل آیات قرآن مجید می باشند. اما گنبد کوچک در سال ۱۰۸۱ هجری ساخته شده است. کتیبه این گنبد به خط محمدرضا امامی است. در غرب محوطه درب امام مسجد کوچکی است که منسوب به سعید بن جبیر از بزرگانی است که در

اوایل اسلام در اصفهان امامت داشته است. داخل بقعه با کاشی های بسیار خوشرنگ تزئین شده است. در داخل ایوان های غربی گچ بری ها و قطاربندي هاي بسیار زیبایی است که بیانگر ذوق و ابتکار و خلاقیت هنرمندان اصفهان در آن روزگار است.

گنبد بزرگ درب امام و ایوان های شرقی و شمالی در سال ۱۳۲۸ شمسی تعمیر شده اند. کاشیکاری های گنبد کوچک و قسمت های غربی بنا در سال ۱۳۳۲ مرمت گردیده اند. نمای خارجی بقعه و دیوارهای مجاور آن نیز تزئیناتی از کاشیکاری بسیار زیبا و مقرنس های گچی پرکار است. به طور کلی مجموعه درب امام اصفهان به دلیل ویژگی های هنری و معماری و تزئینات بسیار باشکوه کاشیکاری و گچبری در عداد یکی از شاهکارهای مسلم هنری ایران به شمار می رود که بیانگر سیر هنر معماری ایران در دوران هایی مختلف است.

این اثر نفیس از نظر ویژگی های معماری دوران حکومت ترکمانان (قراقویونلو) مورد توجه معماران و پژوهشگران و باستان شناسان قرار گرفته و بسیاری از آنان در مورد آن بررسی کرده و حاصل مطالعات خود را انتشار داده اند.

هتل چهار ستاره ی پیروزی اصفهان (داریوش سابق) ، در قلب شهر گنبد های فیروزه ای ، با افتخار اعلام
 میدارد با تجربه ای بیش از ۴۰ سال آمادگی دارد سفری خاطره
 انگیز به دیار هنر و ادب برایتان به ارمغان آورد

هتل پیروزی در مرکز شهر اصفهان واقع شده و در
 مجاورت باغ و عمارت چهلستون (۵ دقیقه) و در
 کمترین فاصله از مجموعه عظیم نقش جهان ، مسجد
 امام ، عالی قاپو ، مسجد شیخ لطف اله و بازار بزرگ
 اصفهان و ... (۸ دقیقه) باغ و عمارت هشت بهشت
 (۵ دقیقه) مسجد و مدرسه چهارباغ و بازار هنر
 (۱۰ دقیقه) موزه تاریخ طبیعی (تالار تیموری) ،
 موزه هنرهای معاصر و موزه هنرهای تزیینی (۵
 دقیقه) مجموعه تاریخی علیقلی آقا شامل بازارچه و
 حمام و مسجد (۱۰ دقیقه) ، بر حاشیه ی سبز چهارباغ
 کهن ، خیابانی که میتواند شما را به واسطه ی مسیری که شاه
 عباس صفوی در ۳۵۰ سال پیش در آن قدم می نهاد به رودخانه ی
 زیبای زاینده رود و پل های تاریخی و زیبای آن چون سی و سه پل ، خواجه ، مارنان و ... برساند

صدای انداختن هندوانه ای در آب داخل حوض ، تنها تصویری بود که از این خانه های سنتی آدمی را به سال های دور می کشاند و مهمه ای از همه اعضای خانواده از بی بی قصبه ها و پدر بزرگی که نوه و نتیجه و ندیده های خود را در این کاخ های زیبای سنتی و متداول قدیم را متجلی می کند.

تغییر کاربری این خانه های قدیمی و استفاده بهینه از این یادگارهای ارجمند و ارزشمند علاوه بر جذب گردشگر، می تواند به حفظ و ماندگاری این بناها کمک کند. تبدیل این خانه ها به هتل، سفره خانه و حتی انتقال ساختمان های اداری و دولتی به این خانه های قدیمی به حفظ بناها کمک می کند و لااقل بهتر از آن است که هر روز شاهد شنیدن اخباری از به آتش کشیدن و تخریب این هویت های بومی باشیم.

اما اگر پا خانه شیخ الاسلام، این یادگار عصر صفوی _ قاجاری بگذاریم همین توصیف های ناب از زندگی قدیم را در قاب تصویر این یادگار عهد قدیم می بینیم.

خانه ای با همان ابهت و زیبایی . با همان پنجره های مشبک و رنگین . و استاد شمسعلی، پیر سالخورده روزگار با آن موهای سفید و ارداه ستودنی در حفظ و حراست از هنری می کوشد که به همت متولیان صنایع دستی احیا شد.

استاد شمسعلی، طلایه دار هنر زری بافی است. هنری که روزی زری بافان اصفهان آن را تبدیل به هنر - صنعتی باور نکردنی تبدیل کرده بودند. به طوری که هزینه جنگ با عثمانی ها در عصر صفوی به همت و پول زری بافان اصفهان تامین می شد. اما در پیچ و خم روزگار، آرام آرام رفت تا در بستر تاریخ بیارامد. تا حالا که دوباره فتیله اش بالا کشیده شد تا از خواب عمیق ابدی بیرونش بکشند.

و استاد شمسعلی گویا به تنهایی بار این مهم با به دوش می کشد؛ تا این هنر همچنان بماند. حتی اگر بازاری برای خرید تولیداتش نباشد.

اما خانه شیخ الاسلام که موزه‌ای از هنرهای سنتی از جمله ترمه، زری بافی، گلابتون سازی، چادر شب بافی، شعر و مخمل بافی، رنگرزی، عبا بافی، ریسندگی، رنگرزی، حلاجی و... است؛ خانه نساجی شد تا همه نوستالژی‌ها را با خود یک جا داشته باشد.

اما از هر چه بگذریم، این مامن هنر برای خود شگفتی‌هایی دارد. مهدی فقیهی، پژوهشگر میراث فرهنگی درباره این خانه زیبا و قدمی گفت: مقرنس کاری این خانه صفوی منحصر به فرد و زیباست. وی افزود: این خانه شامل دو بخش اندرونی و بیرونی است. بنای بخش جنوبی این خانه که مهمترین بخش آن به شمار می رود، دارای یک ایوان بزرگ با تزئینات مقرنس کاری و

نقاشی گل و بوته در سقف و همچنین دو ستون بزرگ و یک حوض زیبا در مرکز ایوان است.

فقیهی گفت: ایوان این بخش از تزئینات مقرنس کاری منحصر به فردی برخوردار است. سایر بخش‌های این خانه نیز دارای پنجره‌های مشبک و گره چینی است. در این مکان که متعلق به شیخ الاسلام اصفهان بوده است عموماً مراسم مذهبی نظیر سوگواری ایام شهادت امام حسین (ع) در آن برگزار می‌شد.

هم اینک این خانه توسط سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان اصفهان مرمت و به کارگاه‌های هنرهای سنتی نظیر سفال‌گری، زربافی و گره چینی اختصاص یافته است.

اما این خانه سنتی تغییر کاربری داده که در چهارراه تختی واقع شده است، در زمان صفوی ساخته شد و هدیه شاه عباس به دخترش "سرو قدخانوم" و دامادش "محقق سبزواری" از علمای بزرگ دوره صفوی است. در سالهای قبل از انقلاب به دلیل جلوگیری از تخریب و انهدام بنا، این ساختمان در اختیار وزارت فرهنگ و هنر وقت قرار گرفت.

در سال ۱۳۶۵ این خانه مورد بمباران قرار گرفت و قسمت جنوب شرقی آن آسیب های جدی دید که عملیات بازسازی و مرمت آن به سرعت انجام گرفت. در حال حاضر خانه شیخ الاسلام با مساحت یک هزار و ۴۵۵ مترمربع از خانه های زیبای اصفهان به شمار می رود که واحدهای صنایع دستی سازمان میراث فرهنگی در آن مستقر هستند و به موزه ای از هنرهای سنتی از جمله ترمه، زری بافی، گلابتون سازی، چادر شب بافی، شعر و مخمل بافی، رنگرزی، عبابافی، ریسندگی، رنگرزی و حلاجی تبدیل شد تا علاقه مندان هنرهای سنتی آن را به تماشا بنشینند.

چرا نام شیخ الاسلام؟

شیخ الاسلام از بزرگان دینی زمان قاجار بوده و پیش از آن دوران لقب در زمان صفویه رایج شد. این خانه در زمان قاجار به عنوان مرکزی جهت انجام کارهای مدعی العموم و مرکزی شبیه دادگستری و در زمان رضا شاه توسط شیخ الاسلام تبدیل به شهرداری شد؛ ولی از دوره صفویه سالی دومه مراسم عزاداری امام حسین در آن برگزار می شد.

مساجد بسیار زیبایی در دوران حکومت صفویه در اصفهان ساخته و یا تکمیل شدند که بدون اغراق هر کدام برای خود موزه‌ای از هنر کاشی کاری و گچ بری را به معرض نمایش می‌گذارند. مسجد حکیم از جمله این مساجد است که نگارستانی از هنر استادان معمار و کاشی کار را در خود جمع کرده است. این مسجد در انتهای بازار رنگرزان و به سال ۱۰۶۷ ق در دوران سلطنت شاه عباس دوم صفوی در محله قدیمی شهر اصفهان معروف به باب الدشت بنا شده و ساخت آن تا سال ۱۰۷۳ ق طول کشیده است. بانی مسجد، حکیم محمد داوود معروف به تقرب خان از پزشکان عهد شاه صفی و شاه عباس دوم صفوی است که چون مورد بی مهری دربار صفوی قرار گرفت، راهی هندوستان شد و در آنجا موقعیت ممتازی یافت با کمک به اورنگ زیب پادشاه وقت هندوستان در جنگ با برادرانش به عزت رسید و اموال بسیاری گرد آورد که بخشی از اموالش را به اصفهان فرستاد و مسجد مذکور توسط همسرش زینب بیگم ساخته شد

مسجد حکیم به سبب کاشی کاری‌های بی‌بدیل و زیبا و نیز کتیبه‌های نفیس نوشته شده به خطوط ثلث و نستعلیق و معقلی از مساجد مهم و معتبر اصفهان است. این مسجد در

مکان مسجد قدیمی تری از دوران دیلمیان قرن چهارم هجری به نام مسجد جوجی، مسجد جورجیر، مسجد جامع رنگرزان یا مسجد صاحب ابن عباد ساخته شده است.

صاحب ابن عباد بانی مدرسه جورجیر وزیر دولت شیعی آل بویه وزیر سلطان مؤید الدوله و فخر الدوله دیلمی بود و مسجد ساخت وی به گفته مافروخی دارای تأسیساتی همچون

شبستان‌ها، خانقاه، کتابخانه و مدرسه بوده است؛

ولی هم اکنون از این مسجد فقط سردری باقی مانده

که در جبهه شمال غربی مسجد حکیم قرار دارد. البته

شاردن سیاح عصر صفویه در سفر نامه‌اش اشاره می‌کند که در این

زمان مسجد جورجیر کاملا از بین رفته بوده و مسجد حکیم بر روی زمینی خالی از ساختمان بنا شده است، بنا بر این روایت گروهی اظهار می دارند که مسجدی کوچک در غرب سردر مسجد جورجیر در دوره حکومت شاه عباس کبیر و به سال ۱۰۱۸ ق ساخته شده بوده که به واسطه نزدیکی به آن مسجد جورجیر، به نام‌های جوجی یا جوجه خوانده می‌شده، اما در زمان ساخت مسجد جدید یعنی مسجد حکیم ویران شده بوده و مسجد حکیم در محل این مسجد کوچک و نه به جای مسجد صاحب بن عباد ساخته شده است. مسجد حکیم دارای ۴ خروجی در طرفین است که هر کدام از سردرها به خودی خود در نوع کاشی کاری بی‌نظیر بوده و در نهایت زیبایی می‌باشند. در بالای سردر شمالی و شرقی نام شاه عباس دوم و تاریخ ساخت بنا بر کاشی الوان نوشته شده است.

در سردر شمالی با قطار بندی کاشی و اتاق کوچکی بر روی آن، کتیبه‌ای به خط ثلث، نام بانی و کتابت محمد رضا امامی به سال ۱۰۷۳ ق را بر خود دارد و با تزئیناتی از مقرنس‌های ساده با کاشی معقلی، اشکال هندسی، شاپرک‌ها، شمشه‌ها، ستاره‌های چهار پر و اسامی چهارده معصوم و کلمه محمد به صورت دورانی در بالای ورودی، زیبایی خاصی به این سردر بخشیده است. سردر شرقی در مقابل مقبره آیت الله حاج محمد ابراهیم کلباسی قرار دارد و مزین به قطار بندی از آجر و بندکشی زیبا همراه با شمشه‌هایی به رنگ‌های متنوع و همچنین گره‌کشی چهار رنگ زرد، سفید، فیروزه‌ای و آبی لاجوردی است و سوسن‌هایی که اسامی الله، محمد و... به خط زیبای بنایی بر آن نقش شده‌اند و اشعاری بر بالای قوس در، که تاریخ 1076 ق را بر خود دارند. میان مصراع پنجم و ششم اشعار به خط سفید بر زمینه سبز رنگ از تعمیر کتیبه در سال ۱۳۲۳ ش و جای دیگر سال ۱۳۲۳ ش سخن رفته است. در آخر اشعار هم در یک نیم لوح به خط نستعلیق لاجوردی بر زمینه سبز رنگ نوشته شده: عمل میرزا محمد کاشی پز ۱۰۸۵ ق. نام سازنده و معمار مسجد محمد علی بن استاد علی بیگ بنای اصفهانی نیز بر این سردر نقش شده است. سردر غربی که در انتهای بن بست قرار گرفته، ساده‌تر از دیگر سردرهای مسجد حکیم بوده و آجر چینی به شکل رگ چینی و مقرنس‌های گچ بری و هشت شاپرکی باریک دارد و طرفین آن دو سکوی دست تراش قرار دارند. در سردر شمال غربی دیواری ساخت دوره سلجوقی و در سمت جنوب غربی قطار بندی گچ بری و چند قبر قدیمی دیده می‌شوند.

مسجد حکیم نیز از مساجد چهار ایوانه است. ایوان‌ها هر کدام در نوع تزئینات و کاشی کاری مختلف خود یگانه بوده و راهروهای هر یک از این ایوان‌ها نیز تزئیناتی خاص خود از خط بنایی و کاشی کاری را دارا می‌باشند که زیبایی هر یک از ایوان‌های این مسجد در وصف نمی‌گنجد. تزئینات کلی ایوان‌ها را می‌توان در انواع رسمی بندی، گره معقلی ساده با کاشی فیروزه‌ای، گره هشت و زهره معقلی، سوسن‌ها، ترنج‌ها، شمسه‌ها و نیم شمسه‌ها و ربع شمسه‌ها، کاشی هفت رنگ به نقش گل نو معقلی و غیره نام برد و کف آن‌ها نیز با آجرهای ختایی آجر چهار گوش ۲۵ در ۲۵ و گاه به صورت شطرنجی از کاشی فیروزه‌ای و سفید فرش شده‌اند و آنان را از کف تا به سقف تماشایی کرده است.

رستوران سنتی ملک سلطان جارچی باشی

قسمت دهم

رستوران جارچی باشی با محیطی سنتی و غذاهای سنتی و ایرانی و

دریایی محیطی آرام و زیبا برای شما می‌باشد

فضای این رستوران پر از حوض‌هایی با ماهی‌های

زیباست و میزها در کنار این حوض‌ها چیده شده‌اند

این مجموعه در خیابان حکیم اصفهان واقع شده و

پیش از این حمام جارچی باشی بوده است.

این بنای تاریخی که روح معماری سنتی ایران دوباره

در آن دمیده شده با سرمایه‌گذاری سید احمد افتخاری

و با همکاری اداره کل میراث فرهنگی استان اصفهان،

شهرداری اصفهان و اداره کل اوقاف و امور خیریه استان

اصفهان بازسازی شده است.

قسمت یازدهم حمام و محله علی قلی اقا

حمام علی قلی آقا یا علی قلی آغا در منطقه بیدآباد اصفهان به وسیله علی قلی آقا از درباریان دو پادشاه

صفوی، شاه سلیمان و شاه سلطان حسین صفوی در مجموعه‌ای که

خود، بانی آن بوده، به سال ۱۱۲۵ هجری قمری ساخته

شده است. این حمام از نوع معماری سبک اصفهان در

اواخر عصر صفوی است. بنای حمام شامل دو حمام

بزرگ و کوچک و فضای چال حوض است. هر یک از

این دو حمام از دو بخش اصلی سرپینه و

گرم‌خانه تشکیل یافته است، به طوری که در

آن دوره مردان و زنان به صورت جداگانه

می‌توانستند از آن استفاده نمایند. شکل

قائده سرپینه حمام بزرگ، به شکل هشت ضلعی

منتظم طراحی شده است و در اطراف سرپینه

سکوهائی طراحی شده که فضاهای پشت آنها با طاق

نماهای مدور تزئین یافته و همچنین گنبد میانی سرپینه بر

هشت ستون بزرگ سنگی استوار است. تزئینات سقف حمام به

صورت رسمی بندی است و نورگیرهای سقف به صورت منظم از فضای اطراف به سمت مرکز سقف به صورت

منظم طراحی شده‌اند که در مواقع مختلف روز با ایجاد سایه روشن بر زیبایی تزئینات سقف می‌افزاید. این

بنا هم اینک به صورت موزه در معرض دید عموم گردشگران قرار گرفته است.

از دیگر تورهای جذاب ما نیز دیدن فرمایید.

تور کلاسیک میدان نقش جهان ، باغ چهلستون و میدان امام علی(عتیق)

تور جلفاگردی تاریخچه آرامنه ، خانه زرتشت جلفا و محله اطراف ، موزه موسیقی

تلفن رزرو: ۰۳۱ ۳۲ ۳۵ ۲۶ ۷۳ ✓

تلفن همراه: ۰۹۱۳ ۰۳۳ ۳۵ ۸۷ ✓

وبسایت www.isftour.ir ✓

کانال تلگرام [@isfcitytour](https://t.me/isfcitytour) ✓

ارتباط از طریق تلگرام: [@iSFTOUR_27](https://t.me/iSFTOUR_27) ✓

آدرس ایمیل Tolouesafaryadco@gmail.com ✓

آدرس: خیابان دکتر بهشتی ابتدای خیابان مسجد لبنان

